

## KURULUŞLARDA YAPILACAK DENETİMLERDE YARARLANILACAK KONTROL LİSTESİ

### Teçhizat ve Ekipmanlar

|                                                                                                      | Evet | Hayır | Notlar/Risk Değerlendirmesi |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|-------|-----------------------------|
| Kuruluş, gerekli cihaz, teçhizat ve ekipmanı bulunduruyor mu? (barınma, ölçüm ve çevresel parametre) |      |       |                             |
| Teçhizat ve ekipmanın tasarımı, prosedürlerin etkin bir biçimde gerçekleştirilmesi için yeterli mi?  |      |       |                             |
| Yönetmeliğin Ek-1'inde yer alan türlere özgü bölüm standartlarına uyuluyor mu?                       |      |       |                             |

### Fiziki Yapıların Standartları

|                               |                                                                                                                             |  |  |  |
|-------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|
| Fonksiyonlar ve Genel Tasarım | Fiziki yapılarda türlerin çevresel ve biyolojik gereksinimleri dikkate alınmış mı?                                          |  |  |  |
|                               | Fiziki yapılar yetkisi olmayan kişilerin tesise girişini engelleyecek şekilde planlanarak inşa edilmiş mi?                  |  |  |  |
|                               | Bina ve ekipmanda oluşabilecek her türlü sorunu giderecek etkin bir yönetim uygulanıyor mu?                                 |  |  |  |
| Barındırma Alanları           | Barındırma alanlarıyla ilgili etkin temizlik ve hijyen standartları sağlanıyor mu?                                          |  |  |  |
|                               | Barındırma alanları, temizlik sırasında oluşabilecek ağır yıpranma ve aşınmaya dayanıklı mı?                                |  |  |  |
|                               | Barındırma alanlarının tasarımı ve inşaları türlerin gereksinimine ve refahına uygun yapılmış mı?                           |  |  |  |
| Özel Amaçlı Prosedür Alanları | Türlerin içinde barındırıldığı ortam dışında inceleme ve bilimsel çalışmalar için bir alan bulunuyor mu?                    |  |  |  |
|                               | Yeni gelen canlılar için karantina alanları bulunuyor mu?                                                                   |  |  |  |
|                               | Yeni gelen türler, sorumlu yönetici tarafından kontrolleri yapılarak karantina bölümüne alınıyor mu?                        |  |  |  |
|                               | Hasta ve yaralı olan canlıların ayrı olarak tutulacağı müşahede alanı bulunuyor mu?                                         |  |  |  |
| Kuruluş                       | Yem odaları veya depoları, yem kalitesinin korunmasını sağlayacak şekilde tasarlanmış mı?                                   |  |  |  |
|                               | Zararlı olabilecek her türlü haşerat ve böceklerin girmesini ve barınmasını engelleyecek gerekli tedbirler alınmış mı?      |  |  |  |
|                               | Kontamine olabilecek veya sucul omurgalı canlılar ve personel için zararlı olabilecek malzemeler ayrı yerde depolanıyor mu? |  |  |  |

|  |                                                                                                                                                                                 |  |  |  |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|
|  | Temizleme ve yıkama alanları, kullanılmış ekipmanları temizlemek için gerekli olan tertibatları alacak büyüklükte mi?                                                           |  |  |  |
|  | Tıbbi atıklar, evsel nitelikli atıklardan ayrı olarak sınıflandırılıp, toplanıyor ve bertaraf ediliyor mu?                                                                      |  |  |  |
|  | Tıbbi atıkların, Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliğine göre izole, bertaraf ve tahliyesi yapılıyor mu?                                                                         |  |  |  |
|  | Genetiği değiştirilmiş türlerin ölüleri, atıkları ve artıkları yakıldıktan, çevre ve halk sağlığını koruyacak gerekli önlemler alındıktan sonra kuruluştan uzaklaştırılıyor mu? |  |  |  |

### Uygun Çevre Kontrolünün Sağlanması İçin Standartlar

|                                 |                                                                                                                                                                                                         |  |  |  |
|---------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|
| <b>Havalandırma ve Sıcaklık</b> | Barındırma alanları, türe özgü çevresel istekleri karşılayacak şekilde düzenlenmiş mi?                                                                                                                  |  |  |  |
|                                 | Sıcaklık, pH, tuzluluk ve çözünmüş oksijen değerleri her gün ölçülerek kontrol ediliyor mu?                                                                                                             |  |  |  |
|                                 | Isıtma, havalandırma ve su temin sistemlerinde meydana gelecek her türlü arızanın en kısa sürede tespit edilmesi ve gecikmeden düzeltilmesini sağlamak için, izleme cihazları ve alarmlar bulunuyor mu? |  |  |  |
|                                 | Acil durum prosedürlerine ilişkin açık talimatlar kolayca görünecek şekilde sergileniyor mu?                                                                                                            |  |  |  |
|                                 | Kapalı devre sistemi ve su depolarında su kalite parametrelerini koruyacak filtreleme sistemi mevcut mu?                                                                                                |  |  |  |
|                                 | Su akış hızı türlerin doğru yüzüş ve davranışlarını sürdürmesini sağlayacak uygunlukta mı?                                                                                                              |  |  |  |
|                                 | Suyun dolaşımı ve havalandırma sağlanıyor mu?                                                                                                                                                           |  |  |  |
| <b>Aydınlatma</b>               | Fotoperiyot döngüsünün ve ışık şiddetinin ayarlanmasını sağlayan uygun donanım bulunuyor mu?                                                                                                            |  |  |  |
|                                 | Türlere ve yetiştirme prosedürlerine uygun olarak düzenli ışık döngüsü ve ışık şiddeti sağlanmış mı?                                                                                                    |  |  |  |
|                                 | Albino canlılar bulundurulduğunda, aydınlatmada ışığa olan duyarlılık dikkate alınıyor mu?                                                                                                              |  |  |  |
| <b>Gürültü</b>                  | Gürültü düzeyi hayvan refahını olumsuz etkilemeyecek şekilde düzenlenmiş mi?                                                                                                                            |  |  |  |
| <b>Genel</b>                    | Uygun olmadığı saptanan şartlar en kısa zamanda düzeltilebilir mi?                                                                                                                                      |  |  |  |

**Sağlık, Besleme ve Bakım İçin Gerekli Şartlar**

|                |                                                                                                                                                                              |  |  |  |
|----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|
| <b>Sağlık</b>  | Hayvan refahını koruyacak ve bilimsel gereklilikleri karşılayacak, türlerin sağlıklı olmasını sağlayacak belirlenmiş bir strateji bulunuyor mu?                              |  |  |  |
|                | Hazırlanan stratejide yeni türlerin alınması için sağlık parametreleri ve prosedürler tanımlanmış mı?                                                                        |  |  |  |
|                | Barındırma alanlarında sorumlu yönetici tarafından en az günde bir kez hasta veya yaralı olan sucul omurgalı canlıların belirlenmesine yönelik kontrol yapılıyor mu?         |  |  |  |
|                | Hasta veya yaralı olan sucul omurgalı canlıların belirlenmesi durumunda gerekli tedbirler alınıyor mu?                                                                       |  |  |  |
|                | Sucul omurgalı canlıların yeni ortama alıştırılması, karantinaya alınması, barındırılması, yetiştirilmesi ve bakımı için özel dikkat gösterilip, uygun önlemler alınıyor mu? |  |  |  |
|                | Prosedürlerin sonunda, sucul omurgalı canlıların bırakılacağı yer (havuz, akvaryum, doğal kaynak, vb.) için uygun resmi ve fiziki hazırlık yapılıyor mu?                     |  |  |  |
|                | Stresin azaltılması amacıyla uygun şartlar oluşturuluyor mu?                                                                                                                 |  |  |  |
| <b>Besleme</b> | Yem içeriği ve sunumu, türün beslenme ve davranış ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte mi?                                                                                   |  |  |  |
|                | Yem hammaddelerinin seçimi, üretimi ve kullanımı esnasında; kimyasal, fiziksel ve mikrobiyolojik kirlenmeyi engelleyecek gerekli önlemler alınıyor mu?                       |  |  |  |
|                | Yemlerin ambalaj, nakliye ve depolanması, kontaminasyonu, bozunmayı ve tahribi önleyecek şekilde mi?                                                                         |  |  |  |
|                | Yemleme için kullanılan tüm alet ve ekipmanların düzenli olarak temizleniyor mu?                                                                                             |  |  |  |
|                | Bilimsel çalışmalar hariç olmak üzere, türlerin rekabet yaratmayacak şekilde beslenmeleri ve yeme erişebilmeleri sağlanıyor mu?                                              |  |  |  |

**Hayvan Refahı Birimi (HRB)**

|                                                                                                                                                                                               | <b>Evet</b> | <b>Hayır</b> | <b>Notlar/Risk Değerlendirmesi</b> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|--------------|------------------------------------|
| HRB, personele sucul omurgalı canlıların temin edilmesi konusunda bilgi veriyor mu?                                                                                                           |             |              |                                    |
| HRB, personele türlerin bakım, barınma ve kullanımları konusunda bilgi veriyor mu?                                                                                                            |             |              |                                    |
| HRB, personele hayvan refahı konusunda bilgi veriyor mu?                                                                                                                                      |             |              |                                    |
| HRB, personele ikame, azaltma ve iyileştirme ilkesinin uygulanması ve bu konudaki teknik/bilimsel gelişmeler hakkında bilgi veriyor mu?                                                       |             |              |                                    |
| HRB, ikame, azaltma ve iyileştirmeye katkıda bulunabilecek unsurları belirleyip tavsiyelerde bulunuyor mu?                                                                                    |             |              |                                    |
| HRB, kuruluştaki barındırılan veya kullanılan sucul omurgalı canlıların refahıyla ilgili olarak izleme, raporlama ve takip konularında iş akış şemaları oluşturmuş mu ve gözden geçiriyor mu? |             |              |                                    |
| HRB, projelerin gelişimini ve neticelerini takip ediyor mu?                                                                                                                                   |             |              |                                    |
| HRB tarafından verilen tavsiyenin ve o tavsiyeyle ilgili olarak alınan kararların kayıtları az 3 yıl saklanıyor mu?                                                                           |             |              |                                    |

**Personel Sayısı ve Yeterliliği**

|                                                              | <b>Evet</b> | <b>Hayır</b> | <b>Notlar/Risk Değerlendirmesi</b> |
|--------------------------------------------------------------|-------------|--------------|------------------------------------|
| Kuruluştaki yeterli sayıda personel bulunuyor mu?            |             |              |                                    |
| Personelin yönetmelikte geçen diploma ve sertifikası var mı? |             |              |                                    |

**Sorumlu Yöneticinin Yetki ve Sorumlulukları**

|                                                                                                                                      | <b>Evet</b> | <b>Hayır</b> | <b>Notlar/Risk Değerlendirmesi</b> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|--------------|------------------------------------|
| Kuruluştaki türlerin refah ve bakımını gözetiyor mu?                                                                                 |             |              |                                    |
| Personelin kuruluştaki barınan türlere ait bilgilere erişimini sağlıyor mu?                                                          |             |              |                                    |
| Personelin yeterli eğitime ve yetkinliğe sahip olmalarını sağlıyor mu?                                                               |             |              |                                    |
| Gelen, üretilen, satılan, deneyde kullanılan, ölen veya nakledilen sucul omurgalı canlıların kayıtlarını yapıyor veya yaptırıyor mu? |             |              |                                    |
| Denetim defterini muhafaza ediyor mu?                                                                                                |             |              |                                    |
| Bakanlık tarafından belirlenen bilgi ve belgeleri istenildiği takdirde gösterebiliyor mu?                                            |             |              |                                    |
| Kuruluşun genel temizlik ve bakımı ile çalışma, plan ve programını, acil eylem planını hazırlamış mı?                                |             |              |                                    |